

בנת פתח

שיעור חזק חיוני בדרך קצרה

לע"נ הרה"צ ר' לוי בן ר' גמליאל הכהן רבינוביץ זצוק"ל הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 190 פרשת פקודי תשע"ו

גיטין פט-צ קידושין ב-ו

דף פט אם יצא לאשה שם שהתקדשה והתגרשה היא מגורשת כי זה קול עם שוכרו.

רבא אומר שאם יצא לה שם מזנה בעיר לא חוששים לזה כי ראו בה פריצות בעלמא, ונחלקו בזה תנאים שר"מ אומר שאם אכלה או גירגרה בשוק או שהניקה בנה בשוק תצא, ור"ע אומר שרק משיאו ויתנו בה מזונות בלבנה, אמר לו ר' יוחנן בן נורי שא"כ לא הנחת בת לאברהם אבינו תחת בעלה ובתורה כתוב כי מצא בה ערות דבר ונאמר שפיל פי שנים עדים או שלושה עדים יקום דבר וכמו שבעדות מדובר בדבר ברור כך כאן נאסרת רק בדבר ברור.

יצא על בתולה שם בעולה לא חוששים לכך ולקול נשואה לא חוששים ולקול ארוסה גם אין חוששים וכן אם יצא קול שנישאה ולא אמרו למי וכן אם יצא עליה קול שהיא נישאת בעיר אחרת, ולא חוששים לקול שהיא מזונה או שפחה, וכן אם יצא קול שפלוגי הקדיש או הפקיר נכסיו לא חוששים לכך, ועולא אומר שקול הברה לא מספיק אלא שהיו נרות דולקות ומטות מוצעות ובני אדם נכנסים ויוצאים ואומרים אשה פלוגי מתקדשת היום היא מקודשת, ולכאורה אולי לא קידשה אלא שיש קול שהיא התקדשה כבר וכן שנה לוי שלא מספיק קול הברה אלא שיש נרות דולקות ומטות מוצעות ונשים טוות לאור הנר ושמותיה לה ואומרות פלוגי מתקדשת היום אך לכאורה אולי לא קידשה בסוף, ורב פפא מכאן שיש גם קול שהיא התקדשה.

רבה בר בר חנה אומר בשם ר' יוחנן שלא מספיק קול הברה אלא שיש נרות דולקות ומטות מוצעות ובני אדם נכנסים ויוצאים זה נקרא קול ואם לא אמרו דבר זה רק אמתלא, ולכאורה מה זה שייך לאמתלא הרי לא אמרו כלום ויש לכאן שאלה הוציא מדברי רבה בר רב הונא שמועיל אמתלא אפילו עד עשרה ימים, קמ"ל שרק בלא אמרו זה אמתלא אך אם אמרו זה לא אמתלא, ורב אבא אומר בשם רב הונא בשם רב שלא מספיק קול הברה אלא שיאמרו פלוגי מהיכן שמע פלוגי ופלוגי מכל פלוגי ובודקים והולכים עד שיגיעו לדבר הברור ולכאורה זה כבר נקרא עדות גמורה אלא יש לפרש כדברי רב שמואל בר יהודה בשם ר' אבא בשם רב הונא בשם רב שאמרו פלוגי שמע פלוגי ופלוגי מהיכן והם הלכו למדינת הים.

אביי שאל את רב יוסף אם מבטלים את הקול להשתיק את מוציאיה הקול או לא, אמר רב יוסף ששמע מדברי רב חסדא שאומר שאסור רק כששמעו מפי הכשרים א"כ מבטלים הקול, אמר אביי שמדברי רב ששת שאסור גם כששמעו מפי נשים א"כ שמעו שלא מבטלים הקול אמר רב יוסף שזה תלוי במנהג המקומות בסורא בטלו קול ובנהרדעא לא ביטלו קול.

יצא קול על אשה אחת שהיא התקדשה לבן ישיבה והביא רב חמא את אביה ואמר לו אמור לי בכיורו מה היה, אמר לו שהיה תנאי בקידושין על דעת שלא ילך לבי חוזאי והוא הלך אמר רב חמא שכיוון שכשיצא הקול לא היה אמתלא אינך יכול עכשיו להחזיק אמתלא לבטל הקול.

יצא קול על אשה אחת שהיא התקדשה בתמרים שלא בשלו במעין של בי שיפי שלח רב אידי בר אבין לאביי מה הדין במקרה כזה אמר אביי שאף למ"ד שלא מבטלים קול כאן אפשר לבטל כיון שיאמרו האנשים שחכמים עיינו בדבר ומצאו שלא היה בתמרים הללו שוה פרוטה.

יצא קול על אשה אחת שהיא התקדשה **עמוד ב** לאחר מבני פלוני ואמר רבא שאף למ"ד שלא מבטלים קול כאן ניתן לבטל שיאמרו שעינו חכמים בדבר והתברר שהוא היה קטן.

יצא קול על אשה אחת שהתקדשה לקטן שנראה כגדול ואמר רבא דרבא אשי שהיה מקרה שאמרו שעדיין לא הגיע לפלגות ראוהו שנאמר לפלגות ראוהו גדולים קרי לבי וראו שעדיין הוא קטן שהוא מתנהג כקטן אף שנראה כגדול.

רבה בר רב הונא אומר שמה שאמרו אמתלא במשנה זה אפילו עד עשרה ימים ורב זביד אומר שאמרו אין לחוש לכך תולים באמתלא, והקשה רב פפא לרב זביד שכתוב במשנה ובלבד שאין שם אמתלא אמר לו זביד שהכוונה במקום של אמתלא, ורב חנא אמר לרב פפא וכי אינך מודה שתמיד יש תלות באמתלא שהרי שנינו בהלך בעלה למדינת הים ועד אחר אמר שמת בעלה אם רק התקדשה לא נאסרה והיינו שיש תלות שרק קידש על תנאי, ויש חלוק ששם הגיע הבעל וערער, אך לפ"ז קשה שנתייר גם בנשואת, ויש לומר שבנשואת שהיא עשתה איסור קנסוה חכמים ואילו בנשואת שעדיין לא עשתה איסור לא קנסוה.

רב אשי אומר שקול שלא התחזק בב"ד אינו קול וכן קול שבא לאחר נשואין אינו קול להוציא, ולפ"ז בקול שאחר אירוסין מוציאים, ורב חביבא אומר שגם קול שאחר אירוסין לא חוששים לו וכן הלכה.

רב ירמיה בר אבא אומר ששלחו מהישיבה לשמואל מה הדין כשיצא קול שהתקדשה לאחד ואח"כ התקדשה לאחר בקידושין גמורים בעדים, שלח שמואל שתצא ותברור הענין על בריו והודיעוני, ואין לומר שכונתו שידועוהו אם יתברר שקידושי הראשון אינם קידושין ואז נבטל את הכל כי הרי נהרדעא זה מקומו של שמואל ולא מבטלים שם קול, אלא שאם יתברר שקידושי הראשון הם גמורים א"כ של השני אינם כלום ולא צריכה ממנו גט וזה לא כדעת רב הונא שאשת איש שקבלה קידושין מאחר מקודשת כדברי רב הונא ששאלה שאלה ארומה שבעלה גירשה נאמנת, שחזקה אין אשה מעיזה פניה כנגד בעלה ושמואל סובר שכל זה רק בפניו אך שלא בפניו היא מעיזה.

במקרה שלא התברר הדבר אמר רב הונא שהראשון מגרש והשני שאנה ולא להפך מגרש והראשון נושא ואמר שחכמים עיינו בדבר וראו שהיה קידושי טעות.

במקרה שיצא קול שהתקדשה לבי אנשים רב פפא סובר שהראשון מגרש והשני נושא ואמרו סובר שמתורת לשניהם,

דף צ ולהלכה מתורת לשניהם,

משנה לבי"ש לא יגרש את אשתו אם לא מצא בה ערות דבר שכתוב כי מצא בה ערות דבר ולב"ש גם אם הקדישה תבטלו, שכתוב כי מצא בה ערות דבר, ולר"ע יגרש גם אם מצא אחרת נאה ממנה שכתוב והיה אם לא תמצא חן בעיניו. **גמרא** ב"ה אמרו לב"ש שכתוב דבר וב"ש אמרו שכתוב ערות וב"ה אמרו שאם היה כתוב ערות בלי דבר היינו אומרים שתצא משום ערוה ולא משום דבר, ואם כתוב דבר ולא כתוב ערות היינו אומרים שמשום דבר תנשא אחר אך משום ערוה יהיה אסור לה להנשא לכן כתוב ערות דבר, וב"ש לומדים מדבר לגזירה שוה שכתוב על פי שנים עדים או

על פי שלושה עדים יקום דבר וכמו ששם צריך ב' עדים כך לגרש צריך ב' עדים, וב"ה סוברים שלא כתוב ערוה בדבר, וב"ש סוברים שלא כתוב ערוה או דבר, וב"ה סוברים שלכן נאמר ערות דבר שמשמע ערוה או דבר.

ר"ע סובר שגם כמצא נאה ממנה יגרש, ונחלקו בדברי ר"ל שכן ניתן ללמוד בד' לשונות או, שמה, אלא, שהרי, ב"ש למדו והיה אם לא תמצא חן בעיניו שהרי מצא בה ערות דבר, ור"ע למד לשון אם שאם לא תמצא חן בעיניו ועוד שאם מצא בה ערות דבר, רב פפא שאל את רבא במקרה שלא מצא לא ערוה ולא דבר אמר רבא שמה שהתורה גילתה באונס שלא יוכל לשלחה כל ימיו שכל ימיו בעמוד והחזיר ושם גילתה התורה אך כאן מה שעשה עשה, ורב מרשיא אמר לאבא שבמקרה שחושב לגרשה והיה יושבת תחתיו נאמר עליו אל תחוש על רעך רעה והוא יושב לבטח אתך, ר"מ אומר שכמו שיש דעות במאכל כך יש דעות בנשים שיש אדם שנופל לו זבוב בכוסו וזורקו ואינו שותהו וכך היתה מידת פפוס בן יהודה שהיה נועל את אשתו כשיצא, ויש אדם שנופל זבוב בכוסו וזורקו ושותה הכוס וזה מדת כל אדם שמתנה לאשתו לדבר עם אחיה וקרוביה, ויש אדם שנופל זבוב במאלו ומתכל ואוכלו וזה מדת אדם רע שרואה את אשתו יוצאת בראש פרוע וטווה בשוק, **עמוד ב** ופרומה משני צדיה ורוחצת עם בני אדם ולא ממש אלא שהיא רוחצת במקום שבני אדם ורוחצים ומצוה מהתורה לגרשה שכתוב כי מצא בה ערות דבר ושלחה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר, והתורה קוראת לו אחר שאינו חן בעיניו ויש אדם שהוציא רשעה מביתו וזה הכניסה, ואם זכה השני הוא משלחה ואם לא הוא ימות, שכתוב או כי ימות האיש האחרון שגמיע לו מיתה שהכניס רשעה שיצאה מהראשון.

ר' יהודה דרש בפסוק כי שנה שלח, שאם שנאת שלח, ור' יוחנן דרש שנאי המשלח ור' יוחנן אלא שביווג ראשון לא ישלח ויווג שני ישלח שרי"א אמר שהמגרש אשתו ראשונה אפילו מזבח מוריד עליו דמעות, שכתוב וזאת שנית תעשו כסות דמעה את מזבח ה' בכי ואנקת מאין עוד פנות אל המזבח ולקחת רצון מידכם ואמרתם על מיה על כי ה' העיד בינך ובין אשת נעוריך אשר אתה בגדת בה והיא חברתך ואשת ברייתך.

ת.ו.ש.ל.ב.ע

מסכת קידושין

דף ב משנה האשה נקנית בשלש דרכים וקונה עצמה בב' דרכים, קונה עצמה בכסף שטר וביאה, בכסף לבי"ש דינר או שוה דינר, ולבי"ה פרוטה או שוה פרוטה, ופרוטה היא א' משמונה של איסר האיטלקי, וקונה עצמה בגט ומיתת הבעל ויבמה נקנית בביאה וקונה עצמה בחליצה או מיתת היבם. **גמרא** יש להקשות מדוע כאן שנינו לשון קנין ואילו בפרק שני שנינו האיש מקדש, ויש לומר שרצו לכתוב שנקנית בכסף שלומדים גזירה שוה קיחה קיחה, שכתוב כאן כי יקח איש אשה ובשדה עפרון כתוב נתיי קספ השדה קח ממני וקיחה נקראת קנין שכתוב השדה אשר קנה אברהם, **עמוד ב** ועוד כתוב שדות בכסף יקנו לכן שנינו כאן האשה נקנית ומה שלא שנו שם האיש קונה, שבתחילה שנו לשון דאורייתא ובסוף שנו לשון רובנן והכוונה שהבעל אוסר אותה על כל העולם כהקדש, וכאן לא שנו האיש קונה כי כתוב כאן בספיא וקונה עצמה שוה באשה לכן שנו ברישא באשה ולא שנו האיש קונה ומקנה כי מיתת הורת לא הוא מקנה אלא מהשמים מקנים לה, ועוד יש לומר שאם היה כתוב כאן קונה היינו אומרים גם בעל כרחא, קמ"ל האשה נקנית שנקנית רק מדעתה ולא נקנית שלא מדעתה.

מה שכתוב שלש דרכים ולא כתוב שלושה כי כתוב דרך שהוא לשון נקיבה שכתוב והודעת להם את הדרך ילכו בה, ומה ששנינו בשבעה דרכים בודקים את הזב ולא כתוב שבע, כי רצו לכתוב דרך שמשמעו גם לשון זכר שכתוב בדרך אחי יצאו אליך ובשבעה דרכים ינוסו לפניך, אך לפ"ז קשה מפסוק אחד על פסוק אחר וכן קשה מהמשניות, ויש לומר שהפסוק שמדבר על התורה זה לשון נקבה שכתוב וקנתה תמימה משיבת נפש לכן כותבים לשון נקיבה ואילו במלחמה שזה דרכו של איש ולא של אשה לכן כותבים לשון זכר, ובמשניות יש ליישב שכשדברים לגבי אשה נכתב לשון נקיבה וחיוב כוב שדרכו של איש ליברק ולא של אשה כיון שהיא מיטמאה גם באונס לכן כתוב לשון זכר.

לכאורה מדוע כתבו שלש משום דרך נכתוב שלושה ונכתוב דברים, ויש לומר שרצו לכתוב דרך שביאה נקראת דרך שכתוב דרך גבר בעלמה כן דרך אשה במנאפה, וזה מובן בביאה אך בכסף ושוטר לא שייך לשון דרך ולא מסתבר שכתבו בשנים משום אחד ויש לומר שגם כסף ושוטר הם שוטר ביאה, ועוד יש לומר שזה לדעת ר"ש שאומר שהתורה כתבה כי יקח איש אשה ולא כתבה כי תלקח אשה לאיש שדרכו של איש לחזר אחר אשה ואין דרכה של אשה לחזר אחר איש וזה משל לאדם שאבדה לו אבידה שבעל האבידה מחזר על האבידה והאבידה לא מחזרת אחר בעליה ולגבי זב שנו דרכים ולא שנו דברים שרצו לרמוז שדרך רוב מאכל ומשתה להביא לידי זיבה.

מה ששנינו אתרוג שוה לאילן בג' דרכים ולא כתוב דברים, יש לומר שרצו לכתוב בספיא וליק בדרך אחד ושם לא כתבו דבר,

דף ג שרצו לחדש שדרכו של אתרוג כירק כמו שירק דרכו לגדול על כל מים ובשעת לקיחתו איסרוו כך אתרוג דרכו לגדול על כל מים ובשעת לקיחתו איסרוו, אך קשה ששנינו במסכת ביכורים שכי יש בו דרכים ששוה לחיה ויש דרכים ששוה לבמה ויש דרכים ששוה לבמה וחיה ויש דרכים שאינו שוה לא לחיה ולא לבמה, ושם לא כתוב דברים, ועוד קשה ממה ששנינו בגיטין זו אחת מהדרכים ששים גיטי נשים לשחרורי עבדים ולא כתוב דברים, ויש לומר שבכשיש חילוק בדברים כותבים דרכים וכשאין חילוק כותבים דברים, וכן מוכח ממה שכתוב באתרוג שרי"א אתרוג שוה לאילן לכל דבר.

מה שכתוב ברישא מנין ג' דרכים בא למעט חופה, ולדעת רב הונא שחופה קונה מק"ו המנין נמצע קנין חליפין אומרים שכיון שלומדים קידושין משדה עפרון א"כ נלמד כמו שבשדה מועיל חליפין כך בקידושין, קמ"ל שלא כיון שחופה חליפין הוא גם בפחות משה פרוטה ואשה לא מקנה עצמה בפחות משה פרוטה, **עמוד ב** המנין בספיא וקונה עצמה בב' דרכים בא למעט חליצה שלא נלמד בק"ו מיבמה שלא יוצאת בגט ויוצאת בחליצה אשה שיוצאת בגט ודאי תצא בחליצה קמ"ל שלא, שכתוב ספר כריתות שרק ספר כורתה מבעלה ולא דבר אחר.

מנין שאשה נקנית בכסף וכן מה ששינוי שהאב זכאי בכסף קידושי בתו בכסף שטר וביאה מנין שנקנית בכסף והוא של אביה ביהודה אמר בשם רב שכתוב באמה עבריה ויצאה חנם אין כסף, כלפון זה אין כסף אך יש כסף לארון אחר והוא האב, ואין לומר שזה הולך אליה כי אם האב מקבל את הקידושין כמו שכתוב את בתי נתתי לאיש הזה א"כ מדוע שהיא תקבל את הכסף ואין לומר שכתיבה מקבל רק בקטנה שאין לה יד אך נערה שיש לה יד היא תכסף את הכסף, שכתוב מבעוריה בית אביה שכל שבת נעוריה לאביה, ומה שאמר רב הונא בשם רב שלומדים שמעשה ידי הבת לאב מהפסוק וכי ימכור איש את בתו לאמה כמו שאמה מעשה ידיה לאדונה כך מעשה ידי הבת לאב לכאורה הוא יכל ללמוד מבעוריה בית אביה אלא שהוא סבר שהפסוק מדבר רק על זכות הפרת נדויה א"כ לא ניתן ללמוד משם על כסף קידושיה ואין לומר שנלמד מהפרת נדויה כי לא לומדים ממון מאיסור ואין לומר שנלמד מקנס של אונס ופיתוי שהוא לאב שלא לומדים ממון מקנס, ואין ללמוד מהתשלום של בושת ופגם כי זה דבר שהאב גם נפגע מכך אלא יש לומר שלומדים מיציאת אמה

דף ד שיוצאת מהאדון וכך היא יוצאת מרשות אביה לבעלה, אך יש לחלק שהיא יוצאת מהאדון לגמרי ואילו באירוסין אינה יוצאת מרשות האב עד מסירה לחופה, ויש לומר שהיא יוצאת מהאב לענין הפרת נדויה שנערה המאורסה אביה ובעלה מפירין נדריה.

הפסוק ויצאה חנם מלמד שמי בגרות מוציאים מרשות האדון ומאין כסף לומדים ימי נערות ורבינא אומר שהיה ניתן לכתוב אין כסף וכתוב אין כסף לדרוש שאין כסף לאדון זה אך יש כסף לאדון אחר שהוא האב, ויש להוכיח שנתיין ללמוד מיתור כזה שכתוב בכהנת שנישאה וזרע אין לה וזרע לומדים מזרע אין לה עיין לה, וזרע פסול לומדים ממה שכתוב אין לה עיין לה, ולכאורה למדו מזה לרבות זרע זרעה, ויש לומר שאין צריך פסוק לזרע וזרעה כי בני בנים כבנים ומאין לה לומדים זרע פסול, והתנא עצמו למד לדרוש כך שכתוב מהאן בלעם ועוד מאן יבמי ששם לא כתוב " וכאן כתוב " לדרוש.

צריך לכתוב שקידושיה לאביה וגם שמעשה ידיה לאביה שהיא או אמה הן כותבין רק שקידושיה לאביה היינו אומרים שזה לאביה כי לא טרחה בהם אך בדבר שטרחה בו זה היה לעצמה ואם היה כתוב שמעשה ידיה לאביה כי היא ניונת ממנו אין קידושין שמגיע לה מהעולם זה יהיה לעצמה, קמ"ל שזה גם לאביה.

מריצאה חנם לומדים שמי בגרות מוציאים אמה ומאין כסף לומדים ליציאת נערות ולכאורה מסיק פסוק אחד לימי נערות ולא צריך פסוק שתצא בבגרות, ויש לומר שאחז מלמד על השני כמו להשני כשהוא שכיר של כהן שכתוב בפסוק שאינם אוכלים בתרומה וכתוב שתושב זה הקניי קנין עולם ושכיר זה הקניי קנין שנים ולכאורה יאמר שקניי קנין עולם אינו אוכל וקנין הקניי קנין שנים אינו אוכל אך אם היה כתוב למעט רק אחד הייתי אומר שרק הקניי קנין שנים אינו אוכל אך הקניי קנין עולם אוכל ככתב התורה ואם שנייה ללמד שגם הקניי קנין עולם אינו אוכל, ואבי מקשה שתושב ושכיר הם ב' אנשים שגם אם היה כתוב נרצע שאינו אוכל יתכן שהפסוק כותב גם שכיר שאינו אוכל שדבר שניתן ללמוד מ"ל הפסוק טורח וכתוב אך האמה עצמה היא גוף אחד והבטע שיוצאה בנערות א"כ אין צורך לכתוב שתצא בבגרות, ואבי אומר שצריך את הפסוק לאיילונית שיוצאת בבגרות כי אין לה זמן של נערות ומר בר רב אשי מקשה שניתן ללמוד בגרות בק"ו שאם סימנים שלא מוציאים מרשות האב מוציאים מרשות האדון בגרות שמוציאה מרשות האב ודאי תוציא מרשות האדון, ומר בר רב אשי סובר שהפסוק בא לדרוש לענין קניית אמה איילונית שהיינו אומרים שמי שיש בה פגם נערות ומכרת ומי שלא יהיה בה סימני נערות לית תמכר קמ"ל שהיא נמכרת **עמוד ב** ולכאורה נדחה את קושיית מר בר רב אשי שדבר שניתן לדרוש בק"ו הפסוק טורח וכתוב, ויש לומר שזה רק כשאין תירוץ אחר אך כאן ניתן לתרץ כדברי מר בר רב אשי.

ישנה ברייתא שלמד קידושי כסף מפסוק אחר שכתוב כי יקח והקחה היא בכסף שכתוב בשדה עפרון נתתי כסף השדה קח ממני, ולכאורה ניתן ללמוד מאמה עבריה בק"ו שאמה לא נקנית בבאה נקנית בכסף נערה שנקנית בבאה ודאי תקנה בכסף ויש לדחות שיש להוכיח מיבמה שנקנית בבאה ולא בכסף אך יש לפרוך שיבמה לא נקנית בשטר ונערה שנקנית בשטר תקנה בכסף, ולומדים מ"ל יקח איש ולכאורה ניתן ללמוד בק"ו ורב אשי מבאר שניתן לפרוך את הק"ו כי אמה עבריה יוצאת בכסף לכן תקנה בכסף ואשה שלא יוצאת בכסף לא תקנה לכן לומדים מ"ל יקח אשי.

יש צורך ב' הדרשות שאם היינו לומדים רק מ"ל יקח היינו אומרים שהקידושין שנתון הבעל שלה לכן לומדים מוציאה חנם שזה לאב ואם היינו לומדים מוציאה חנם היינו אומרים שגם כשהיא נתנה לו זה יהיה קידושין קמ"ל שלומדים מ"ל יקח מ"ל כי תקח.

ובעלה לומדים שנקנית בבאה ולכאורה ניתן ללמוד מיבמה שלא נקנית בכסף נקנית בבאה אשה שנקנית בכסף ודאי תקנה בבאה, ויש לדחות שאמה תוכיח שנקנית בכסף ולא בבאה, ויש לדחות שקנין אמה אינו לשם אישות וקידושי אשה שזה לשם אישות נלמד מיבמה שנתנה בבאה ולומדים מובעלה, ולכאורה למדנו מיבמה, ואמר רב אשי מ"ל פרוך בעיקר הלימוד מיבמה שהיא זקוקה ועומדת לכן מועיל בה ביאה ואשה שלא זקוקה לא תקנה בבאה לכן לומדים מובעלה שנקנית בבאה.

דף ה לכאורה שאשה נקנית בשטר יש ללמוד מזה ששכף שאינו מוציא מכניס שטר שמוציא ודאי יכניס, ויש לדחות ששכף פודים בו הקדשות ומעשר שני ובשטר לא, שכתוב ונתן הכסף וקם לו, ויש לומר שלומדים קידושין בשטר בהיקש שכתוב ויצאה והיתה ומקישיה והיה ליציאה כמו שיציאה בשטר כך היה בשטר, ואין לומר שנקיש יציאה להויה שתצא בכסף מבאר אביי שאמרו כסף מוציא כסף מכניס וכי סיגורו יעושה קטיגורו ובשטר לא יאמרו כך גם בשטר של קידושין כתוב קנין ובשטר של גירושיה כתוב סילוק, אך לכאורה גם הדיבור בכסף שמכניס הוא אחר מהכסף שיציאה, ויש לומר שהמטעם אף אחד ואין בו היכר בין קידושין לגירושין, ורבא לומד מהפסוק וכתב לה שמתגרשת רק בכתיבה ולא בכסף, ואין למעט שבכתיבה מתגרשת ולא נקנית בכתיבה כי יש היקש הויה ליציאה, ואין לומר שא"כ לא נמנע גירושין וכסף שמתגרשת מהפסוק שבכתיבה מתגרשת ממתע כסף בגירושין ולא כתיבה בקידושין, ור"י יוסי שלמד מבסור לדרשה אחרת הוא ימנע גירושין בכסף מהפסוק ספר כריתות סספר כורתה ולא דבר אחר, ורבנן למדו מזה דבר הכותר בינו לבינה כמו ששינוי בברייתא שאם אמר רב יהו"ל גיטך על מנת שלא תשתי יין או שלא תלכי לבית אביך אם לעולם אינו גט ואם אמר עד לי יום זה גט ור"י יוסי הגלילי למד את זה מהיתור של כרת כריתות, ורבנן לא סובייים שכרת כריתות הוא יתור.

אמנם לא למדנו קנין קידושין אחד מאחד כי יש פירכא אך ניתן ללמוד אחד משנים בצד השוה, ויש לומר שאם לא היינו לומדים שטר והיינו לומדים מכסף וביאה יש לפרוך שהנאת מרובה ואם לא היה כתוב ביאה והיינו לומדים מכסף ושטר יש לפרוך שכן קנינים מרובה ואם לא היה כתוב כסף והיינו לומדים מביאה ושטר יש

לפרוך שכן ישנם בעל כרחא ויאין לומר שגם כסף קונה באמה עבריה על כרחא כי לא מצינו באישות שיקנה בעל כרחא.

רב הונא סובר שחופה קונה בק"ו שאם כסף שלא מאכיל בתרומה קונה חופה שמאכילה ודאי תקנה, אך לכאורה עולא אמר שמדאורייתא ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה שכתוב וכהן כי יקנה נפש קנין כספו ואחר קידושין האשה כבר נקראת קנין כספו, ורבנן גזרו שארוסה לא תאכל שמה ימזגו לה כוס תרומה בבית אביה והיא תשקנו לאחיה ואחיותיה, אלא יש לפרוך שאם כסף שאינו גומר קונה חופה שגומרת ודאי תקנה **עמוד ב** אך יש לפרוך שבכסף קונים הקדשות ומעשר שני, ויש לומר שביאה תוכיח אין יש לפרוך שהיא קונה ביבמה וחופה לא אלא כסף יוכיח וחזר הר"ן ולא ראי כסף כראי ביאה ולא ביאה ככסף, והצד השוה שבהם שהם קונים בעלמא וקונים כאן ויש ללמוד חופה שתקנה כאן, אך יש לפרוך בצד השוה שהנאתם מרובה אלא שטר יוכיח ואם נפרוך ששטר מוציא כבת ישראל יש להוכיח מכסף וביאה ונלמד חופה ואין לפרוך שכולם קונים בעל כרחא כי כסף באישות לא מצינו שקונה בעל כרחא, ורבא דוחק שבמשנה שנינו שאשה נקנית בשטר דרכים ועוד שחופה גומרת רק אחרי קידושין ואין ניתן ללמוד חופה ללא קידושין מחופה שלא אחר קידושין, ואביי מרתך שמה שהמשנה כותבת ג' כי רק הם כתובים בתורה להדיא והפירכא של רבא אינה פירכא שרב הונא בא ללמוד שאם כסף שלא גומר אחר כסף קונה חופה שגומרת אחר כסף ודאי תקנה.

כיצד מקדש בכסף, שנותן לה כסף או שזה כסף ואומר לה הרי את מקודשת לי הרי את מאורסת לי הרי את לי לאינתו מקודשת, ואם היא נתנה ואמרה לו הריני מקודשת לך או מאורסת לך והריני לך לאשה אינה מקודשת ורב פפא מדייק שכתוב וכיסא את בנתך ואמר להוה מקודשת אך אם הוא נתן והיא אמרה אינה מקודשת, ובסיפא כתוב שבנתה ואמרה היא לא מקודשת אך אם הוא נתן והיא אמרה היא מקודשת, ויש לומר שהרישא הוא דוקא שצריך נתן הוא ואמר הוא ובסיפא כתוב נתנה היא ואמרה היא אגב הרישא, אך קשה שלא כותבין בסיפא אגב כשהוא סותר את הרישא אלא יש לומר שבנתך הוא ואמר הוא מקודשת ואם נתן הוא ואמרה היא נעשה כנתנה היא ואמרה היא שלא מקודשת, וללישא בברא נתן הוא ואמר הוא מקודשת נתנה היא ואמרה היא אינה מקודשת ואם נתן הוא ואמרה היא זה ספק וחוששים מדרבנן.

שמואל סובר שאם נתן כסף או שזה כסף בקידושין ואמר לה הרי את מקודשת הרי את מאורסת הרי את לאשה הרי את מקודשת ואם אמר הריני ארוסך הריני בעלך אין כאן בית מיוחס וכן בגירושין ואם נתן ואמר לה הרי את משולחת הרי את מגורשת הרי את מותרת לכל אדם היא מגורשת ואם אמר איני אישך איני בעלך איני ארוסך אין כאן בית מיוחס, ואמר רב פפא לאביי ששמואל סובר שייים שאין מוכיחות הם דים והיי שנינו שהאומר אבא וניזר רבנו בה שיתכן שהוא התכוון אהא בתענית ושמואל פירש שניזר עובר לפניו ומשמע שבלי שניזר עובר לפניו אינו נזיר, ויש לומר שכאן מדובר שאמר לי אך לפ"ז מה החידוש,

דף ו ויש לומר שהחידוש הוא בלשונות האחרונות שאינה מקודשת שבקידושין כתוב כי יקח ולא שיקח את עצמו ובגירושין כתוב ושלחה ולא שישלח את עצמו. **אם** אמר הרי את אשתי הרי את ארוסתי הרי את קנויה לי מקודשת, וכן אם אמר הרי את שלי הרי את ברשותי הרי את זקוקה לי מקודשת ומה שלא שנו הכל בבבא אחת כי התנא שמע אותם ב' פעמים וגורסם כך.

הסתפקו באמר לשון מיוחדת לי או שואמר עזרתי לי או שואמר עזרתי או נגדתו או עזרתי או צלעתי או מגורתי או תפוחתי או תפוחתי, ויש לפשוט לשון לקוחתי שיש ברייתא האומר לקוחתי הרי זו מקודשת שכתוב כי יקח איש אשה.

הסתפקו באמר לשון חרופתי וישנה ברייתא האומר חרופתי מקודשת שכן ביהודה קוראים לארוסה חרופה, אך לכאורה יהודה אינם רוב העולם אלא יש לגרוס שהאומר חרופתי מקודשת שכתוב והיא שפחה נחפתה אלייש, ועוד שביהודה קוראים לארוסה חרופה, ולכאורה מה צריך את מנהג יהודה בתוספת לפסוק אלא יש לגרוס שהאומר חרופה ביהודה מקודשת שביהודה קוראים לארוסה חרופה.

בספיקות לעיל אם מדובר שלא דיבר עמה כלל על קידושין איך היא מבינה מה אומר ואם מדבר עמה בעסקי גיטין וקידושין איך היא מקודשת או מגורשת גם בלא אומר כלום, ששינוי שאם דיבר עם אשה על עסקי גיטה וקידושיה ונתן לה ולא אמר לה כלום לר' יוסי דיו ולר' יהודה צריך לפרש ורב הונא אמר בשם שמואל שהלכה כר' יוסי, ויש לומר שבברייתות מדובר שהיא דיבר עמה על עסקי גיטין וקידושין ואם נתן לה בשתיקה היא מקודשת או מגורשת אך כשאמר לה לשונות אלו הספק הוא אם זה לשון קידושין או לשון מלאכה, ונשאר בתיקו.

במדבר עמה על עסקי גיטין וקידושין לר' יוסי מקודשת או מגורשת גם שנתן בשתיקה ואמר שמואל שזה מועיל רק בעסקים באותו ענין וכן אמר ר"א בשם ר' אושעיא, ונחלקו בה תנאים שלרבי רק בעסקים באותו ענין ולר' אלעזר בן ר"ש גם כשאין עסקים באותו ענין אך לכאורה אין יש צד שמקודשת הרי היא לא מבינה מה אומר לה, ואביי מבאר שמדובר שעברו לענין אחר באותו ענין.

רב הונא אמר בשם שמואל שהלכה כר' יוסי ורבי יומר אמר שמה שאמר רב יהודה בשם שמואל שמי שאינו יודע בעסקי גיטין וקידושין לא יהיה לו עסק עמהם האם מצוי מקרה זה שקבלה בשתיקה וצריך לדעת גם הלכה זו אמר לו רב אשי שאכן גם הלכה זו צריך לדעת.

אם נתן גט יאשתו ואמר לה הרי את בת חורין **עמוד ב** אינו כלום וכן אם אמר לשפחתו הרי את מאורסת לכל אדם לא אמר כלום, ויש להסתפק כשאמר לאשתו הרי את לעצמך האם כוונתו למלאכה או לגמרי, ורבינא רצה להוכיח מהברייתא שגופו של גט שחרור הרי אתה בת חורין הרי אתה לעצמך ואם עברו כונני שקנה גופו מועיל שחרור בלשון הרי אתה לעצמך שאשה שאין גופה קנוי לו והיא יועיל לשון זה.

רבינא שאל את רב אשי במקרה שהאומר לעבדו אי לי עסק כך האם כוונתו לגמרי או רק למלאכה, ור"י או רב חנין מחוזנאה הוכיח לרב אשי מהברייתא שמוכר עבדו לעכו"ם יצא לחירות וצריך גט שחרור מרבו ראשון ורש"י אמר שזה דוקא כשלא כתב עליו אונס או אם כתב עליו אונס זהו שחרורו, ורב ששת ביאר שאונס הכוונה שכתב לו לכשתרחק ממנו אין לי עסק כך.

אביי אומר שהמקדש במלוה אינה מקודשת אך אם קדשה בהנאת מלוה היא מקודשת אלא שאין לעשות כן מפני הערמת ריבית ואין לבאר הנאת מלוה שהנתנה שתשלם לו ה' על ד' והוא מותר לה על החמשת שא"כ והריבית ועוד שזה לא שונה ממקדש במלוה אלא הכוונה שהוא האריך לה את הזמן וקידש אותה בהנאה הזו.

רבא אומר שאם אמר קח מנה על מנת שתחזיריה לי לא קונה בכך ובאשה אינה מקודשת ובפדיון הבן אין בנו פדיו בתרומה יצא ידי נתינה אך איסור לעשות כן שיה נראה ככהן שמסייע בבית הגרנות, ויש להתבונן שאם רבא סובר שמתנה על מנת להחזיר שמה מתנה אי"כ יועיל בכלום ואם מתנה על מנת להחזיר אינה מתנה לא יועיל גם בתרומה, ועוד שרבא עצמו סובר שהאומר לחבירו קח אתרוג על מנת שתחזיריה לי אם נטלו והחזירו יצא ואם לא החזירו לא יצא, ורב אשי סובר שבכולם קונה חוץ מאשה שאינה נקנית בחליפין, ורב הונא מר בן רב נחמיה אמר לרב אשי שאכן בשם רבא אומרים במתוך.